

ה"ת 60781/03/21 - הישאם מטר נגד מדינת ישראל - אגף המכס והמע"מ - בית המכס חיפה, פרקליטות מחוז חיפה - אזרחי

בית משפט השלום בנצרת

ה"ת 60781-03-21 מטר נ' אגף המכס והמע"מ - נצרת ואח'
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת רות שפילברג כהן
התובע הישאם מטר ע"י ב"כ עוה"ד יוסף סמארה
נגד מדינת ישראל - אגף המכס והמע"מ - בית המכס חיפה
הנתבעת ע"י פרקליטות מחוז חיפה - אזרחי

פסק דין

בפניי תובענה להחזרת תפוס לפי סעיף 192 (א)(1) לפקודת המכס [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה").

הערה:

בטרם ההתייחסות לגופם של דברים, יצוין כי ההליך סווג על ידי המזכירות ה"ת ולא ת"א; אולם במהות ועל פי התייחסות הצדדים מדובר בתביעה אזרחית. בהתאם לכך אתייחס אל הצדדים כ"תובע" ו"נתבעת".

רקע עובדתי

- ביום 17.9.20 הזמין התובע **12 בקבוקי אלכוהול מסוג ערק**, דרך אתר אינטרנט, מחברה הממוקמת בגרמניה. הטובין נשלחו לתובע בחבילה לארץ. בהגיעה לישראל, החבילה נבדקה ביום 18.10.20 על ידי הנתבעת ונתפסה על ידה. אישור בדבר התפיסה (להלן: "**אב"ת**") נשלח לתובע, אשר עמד בקשר באמצעות דואר אלקטרוני עם הנתבעת, ואף שלח לה ביום 19.10.20 בקשה לשחרור תפוס.
- בהמשך לבקשת התובע, ביום 14.12.20 נשלחה אליו בדוא"ל הודעה על החלטת וועדת התפיסות, לתפוס את הטובין ולעכבו. צוין כי מדובר בעראק שמיוצר בלבנון, שהינה מדינת אויב, אשר יבוא מוצרים ממנה מצריך רישיון יבוא מיוחד ממשד הכלכלה והתעשייה. צוין כי התובע הצהיר לגבי הבקבוקים כי מדובר בשנאפס מגרמניה, וכי הצהרה זו איננה נכונה.
- בתגובה על החלטת הוועדה שלא לשחרר את הטובין, שלח התובע (מכתובת הדוא"ל שלו) השגה לנתבעת ביום 28.12.20, עליה חתום בא כוחו, עו"ד יוסף סמארה.
- ההשגה נדחתה על ידי וועדת התפיסות בהודעה מנומקת שנשלחה לכתובת הדוא"ל של התובע

עמוד 1

ביום 6.1.21. בהודעה זו נמסר לתובע כי בהתאם לס' 192(א)(1) לפקודה, יש באפשרותו להגיש תובענה להחזרת התפוס תוך חודשיים ימים, ולאחר מכן ייראו הטובין כמוחרמים ללא צורך בהליכים נוספים.

5. ביום 29.3.21 הוגשה תובענה להחזרת תפוס זו על ידי התובע, בצירוף בקשה למתן צו מניעה זמני, האוסר על הנתבעת לעשות כל שימוש בטובין המחולטים. בהסכמת הנתבעת, ניתנה ביום 29.4.21 החלטה לעכב את תהליך השמדת הטובין עד לתום הבירור המשפטי. בנוסף, בתגובתה מיום 20.4.21 העלתה הנתבעת בקשה לשמור זכותה לטענת התיישנות, לפיה דין התביעה להיות מסולקת על הסף, מאחר שהוגשה אחרי פקיעת חודשיים מיום קבלת החלטת הוועדה אצל המבקש.

טענות התובע

לעמדת התובע, יש להורות על דחיית טענת ההתיישנות, על השבת הטובין לרשותו ועל חיוב הנתבעת בהוצאות כחוק.

6. התובע טען כי הזמין מחברה בגרמניה חבילה אישית של מוצרי אלקהוול מסוג עראק, עליהם שילם 368 יורו, ושכאיש שומר חוק הצהיר עליהם הצהרת יבוא לצורך חישוב מיסים. לטענתו, כשלא הגיעה החבילה החל להתכתב דרך הדוא"ל שלו עם דואר ישראל ועם הנתבעת, כאשר לתדהמתו קיבל ביום 14.12.20 הודעה ממחלקת התפיסות של הנתבעת, לפיה הטובין מוחרמים, כי יוצרו בלבנון. בתגובה פנה התובע במכתב השגה לנתבעת ביום 28.12.20 על יד ב"כ התובע, עליו קיבל מענה ביום 6.1.21 ובו נכתב כי בקשתו נדחתה על יד הנתבעת.

7. התובע טוען כי ההחלטה שניתנה בעניינו היא שרירותית, וכי מדובר בהחלטה מנהלית לקויה הנשענת על טיעוני סרק אשר אינם מהווים בדל של ראייה. נטען, כי בעת נטילת רכושו של אדם יש לערוך איזון בין הזכות החוקתית לקניין לבין צרכי רשות המיסים והחזקת התפוס, וכי זכותו של התובע גוברת. התובע, כך נטען, קנה ממיטב כספו מוצרים אלקהווליים מיוחדים שאינם מיובאים לישראל דרך כלל, וכעת הוא ובני משפחתו מנועים מהנאתם, למרות שפעל על פי החוק ותקנותיו. נטען, כי התובע הזמין טובין ממדינת גרמניה, שהינה בקשרים עם ישראל, ולכן ההחלטה לפתוח חקירה היא החלטה תמוהה. נטען כי הנתבעת התנהלה באופן לקוי, כאשר לא הודיעה לתובע כלל על העניין אלא רק כדרך אגב וכמענה לפניות התובע.

8. התובע טען כי הינו עו"ד ורו"ח במקצועו, מכיר מכבד ושומר על החוק, והינו חובב רכישת מוצרי אלקהוול בדרך של יבוא אישי מארצות אירופאיות. כהרגלו, הזמין התובע לדבריו את הטובין דרך אתר אינטרנט של חברה הממוקמת באירופה. לדבריו, הזמין 12 בקבוקי אלקהוול של "מותגי ערק המקבילים מותג שנאפס". בעניין זה ציין כי החברה השולחת היא זו המצהירה על סוג הטובין, וכי שנאפס הינו סוגי משקה אלקהולי חריף שערך נמנה על אחד מהם. התובע טען כי הזמין לאחרונה מוצרי אלקהוול בצורה דומה מסקוטלנד ומאנגליה דרך DHL EXPRESS שם חויב במס כמקובל, שילם וקיבל את המוצרים. בנוסף נטען כי ניתן לרכוש גם בארץ ערק מסוג זה, (בחנות חינואוי גו'רג') וכי תושבי ישראל רוכשים מוצרים מתוצרת לבנון, עירק ואיראן גם בחנויות הדיוטי פרי בירדן ומביאים אותם לארץ. התובע טען עוד כי המוצרים שהזמין לא מופיעים ברשימת המוצרים האסורים ליבוא, וכן עלותם נמוכה מ-1000 דולר ועל כן עומדים בתנאים ומותרים ביבוא אישי.

9. לבסוף, בתגובה לטענת ההתיישנות שהועלתה על ידי הנתבעת, טען התובע כי הודעת החילוט נמסרה לו רק ביום 30.1.21, ולפיכך, התביעה שהוגשה ביום 29.3.21 בתוך המועדים הקבועים, לא התיישנה. בעניין זה הוסיף התובע וטען כי היה על הרשות המנהלית להשיב ולהתכתב עם ב"כ התובע ולא מול התובע עצמו, בהתאם לס' 162(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן: **"תקסד"א"**) וכן בהתאם לפסיקה.

טענות הנתבעת

הנתבעת טענה מנגד כי יש לדחות את התביעה על הסף מחמת התיישנות על פי ס' 43 לתקסד"א, ולחילופין לגופה, ולחייב את התובע בהוצאות משפט כחוק.

10. לטענת הנתבעת, ס' 192(א)(1) לפקודה קובע תקופה של חודשיים ימים להגשת תובענה להחזרת תפוס, שאם לא כן יראו את התפוס כמוחרם. הנתבעת טענה כי הודעת החילוט נמסרה לתובע ביום 6.1.21 בדואר אלקטרוני, ואף הציגה אישור לכך. בהתאם, המועד האחרון להגשת התובענה חלף ביום 6.3.21, ומשחלף המועד להגשת התובענה, אבדה הזכות להגשתה. נטען כי טענות התובע וב"כ, כאילו ההודעה נמסרה רק ביום 30.1.21, אין להן בסיס. צוין כי התנהלות המכס מול התובע בוצעה דרך כתובת הדוא"ל שלו, ולכך הוצגו אישורים, ולפיכך המועד הקובע הנו מועד ההודעה מיום 6.1.21.

11. לגופו של עניין, טענה הנתבעת כי ביום 18.10.20 נבדקה החבילה שהזמין התובע בהגיעה לארץ, ונמצאו בה 12 בקבוקי משקה אלקוהולי מסוג ערק שיוצר בלבנון, זאת בניגוד להצהרת התובע לפיה החבילה מכילה משקה מסוג שנאפס מגרמניה. נטען כי ההצהרה נועדה להטעות את הנתבעת בבדיקת הטובין. הנתבעת טענה כי אין כי מחלוקת על כך שהעראק יוצר בלבנון, והתובע לא הכחיש זאת. משנתגלה הטובין שיובא בהפרת איסור, ובהתאם לסמכותה של הנתבעת מכוח ס' 188 לפקודה, נתפס הטובין, ובהמשך חולט בהתאם לס' 204(2) לפקודה.

12. בהמשך לתפיסת הטובין, התכתבה הנתבעת עם התובע דרך כתובת הדואר האלקטרוני שלו; לשם נשלח האב"ת, משם נשלחה בקשת התובע לשחרור התפוס, לשם נשלחה החלטת הוועדה, משם נשלחה השגת התובע על החלטת הוועדה, ולבסוף לכתובת מייל זו נשלחה דחיית השגת התובע, הכול כמפורט לעיל.

13. לעמדת הנתבעת, התובע, שתחביבו רכישת דברי אלקוהול בהתאם לדבריו, מבין בתחום המשקאות האלקוהוליים, ידע ולכל הפחות היה עליו לדעת שמקור הטובין הוא בלבנון כאשר ערק הוא מוצר המיוצר במזרח התיכון ולא בצפון אירופה. בנוסף, נטען כי הטענה שמדובר במשקה מסוג "שנאפס" משוללת כל יסוד ודינה להידחות כיוון שזוהי טענה שנטענה ללא ראיות, אינה עולה בקנה אחד עם העובדות הידועות ואף התובע עצמו טען מיד לאחר תפיסת הטובין שייבא ערק.

14. הנתבעת הציגה באריכות בכתב הגנתה את טיעוניה המשפטיים, המבוססים על הפקודה, צו יבוא אישי, תשע"ט-2019, צו יבוא חופשי, תשע"ד-2014 (להלן: **"צו יבוא אישי"** ו-**"צו יבוא חופשי"** בהתאמה), צו מתן רישיונות יבוא, 1939 (להלן: **"צו מתן רישיונות יבוא"**) ואף על פקודת המסחר עם האויב 1939 (להלן: **"פקודת המסחר"**), לפיהם היה אסור על התובע לייבא את הטובין לישראל ללא רישיון או אישור מתאים לכך.

בנסיבות אלה, טענה הנתבעת, המדובר בטובין שיובאו בהפרת איסור ועל כן חולטו כדין ויש להחרימם.

דין והכרעה.

מצאתי כי דין התביעה להידחות. כפי שיובהר, מצאתי כי תפיסת הטובין נעשתה על ידי הנתבעת על פי סמכותה כדין, וכי יש להורות בשלב זה על חילוט סופי של הבקבוקים. בנוסף, מעבר להכרעה המהותית, מצאתי כי יש ממש גם בטענת ההתיישנות. אפרט כעת את נימוקי החלטתי.

סוגיית ההתיישנות

15. הנתבעת טענה כי יש לסלק את התביעה מחמת התיישנות, לאחר שהוגשה ביום 29.3.21, כשלושה שבועות מעבר לחודשיים שחלפו ממתן הודעת הוועדה לתובע ביום 6.1.21.

16. המועד להגשת תביעה להשבת תפס קבוע בס' 192(א)(1) לפקודה:

"אניה, כלי הובלה או טובין שנתפסו על ידי פקיד-מכס ומסר בעל התפוס לגובה המכס תביעה עליהם, רשאי גובה המכס להוסיף ולהחזיק בתפוס ולעשות אחד משני אלה -

(1) לא לנקוט הליכים להחרמת התפוס אלא לדרוש מהתובע, בהודעה חתומה בידו, שיגיש נגדו תובענה להחזרת התפוס, ואם לא עשה זאת התובע תוך חודשיים מיום מתן ההודעה, יראו את התפוס כמוחרם ללא צורך בהליכים נוספים..."

17. התובע הכחיש כי קיבל את ההודעה במועד הנטען על ידי הנתבעת, וטען בדיון ביום 23.3.22 כי ההודעה לגבי החילוט נמסרה לו רק ביום 30.1.21, לפיכך לטענתו, תביעתו הוגשה בתוך המועדים הקבועים. בנוסף נטען כי היה על הנתבעת להודיע לב"כ התובע ולא לפנות אל התובע עצמו.

18. אני סבורה כי צודקת הנתבעת בטענתה, כי יש לספור חודשיים מהמועד שבו נמסרה לתובע ההודעה שקיבל ביום 6.1.21 לדוא"ל שלו. כתובת הדוא"ל האישית של התובע שימשה להתכתבות שלו עם הנתבעת, במגעים שניהל ביוזמתו לגבי הטובין. התובע התכתב עם הנתבעת מכתובת הדואר האלקטרוני שלו, אליה נשלחו כל ההודעות וממנה הוא שלח את מכתבי הבירורים ואף את מכתב ההשגה שחתום על ב"כ התובע. התביעה הציגה אישור שליחת הודעת החילוט מיום 6.1.21 לכתובת דואר אלקטרוני זו. בנסיבות אלה, מצאתי לדחות את גרסת התובע, לפיה לא קיבל את ההודעה, שכן התגובה נשלחה אך מספר ימים לאחר קבלת ההשגה מאותה כתובת דואר אלקטרוני אצל הנתבעת. לא ראיתי ממש בטענת התובע כי היה על הנתבעת לשגר לו את ההודעה לכתובת הדוא"ל של עו"ד סמארה, וכי שליחתה לתובע עצמו, אשר יש לציין כי הוא עורך דין במקצועו, אינה מהווה מסירה כדין. יצוין כי בס' 8 לכתב התביעה, נטען על ידי התובע עצמו: "בתאריך 28.12.20 פנה המבקש באמצעות הח"מ במכתב השגה אשר במענה של המשיבה מיום 6.1.21, הוא נדחה...". הנה כי כן, התובע עצמו טען תחילה כי המשיבה שלחה לו מענה ביום 6.1.21, ורק לאחר העלאת טענת ההתיישנות על ידי הנתבעת, שינה גרסתו בדיון מאוחר שהתקיים ביום 23.3.22, אז טען כי ההודעה נמסרה לו ביום 30.1.21.

19. לפיכך אני קובעת כי התובע הגיש תביעתו באיחור, וכי על תביעתו חלה התיישנות, שבגינה דין התביעה להידחות בהתאם לס' 43 לתקסד"א. ואולם, כאמור, אפילו הייתה טענת ההתיישנות נדחית, דינה של התביעה להידחות גם בנימוקים מהותיים.

המסגרת הנורמטיבית

20. הנתבעת תפסה את הטובין בהתאם לסמכותה בסעיף 188(א) לפקודה, הקובע:

"פקיד-מכס שוטר או קצין בצבא-הגנה לישראל רשאי לתפוס בין בים ובין ביבשה כל אניה, כל כלי הובלה וכל טובין שהם מחולטים או שיש לו יסוד סביר לחשוב שהם מחולטים."

21. עילת החילוט הרלוונטית לענייננו מפורטת בס' 204(2) לפקודה:

"ואלה טובין שיחולטו למדינה:

(2) טובין שיובאו בהפרת איסור, הגבלה או הסדר; ..."

הפסיקה הוסיפה, כי כאשר עסקין בטובין שיובאו בהפרת איסור, פעולת חילוטם מהווה סנקציה אזרחית -מנהלית המופעלת ללא צורך בהכרעה שיפוטית (ראו בג"צ 335/82 **יעקב למדן ואח' נ' מנהל אגף המכס והבלו**, פ"ד לו(4) 785).

22. ס' 41 לפקודה קובע כי:

"לא יבא אדם טובין שייבואם אסור."

23. ס' 42 לפקודה מוסיף וקובע:

"ואלה טובין שייבואם אסור:

(1) טובין שייבואם נאסר בפקודה זו או בכל חוק אחר שהוא בר-תוקף בישראל

אותה שעה, או על פיהם;"

24. לפי ס' 43 לפקודה:

"טובין שייבואם מוגבל או מוסדר אותה שעה על ידי הממשלה או מטעמה, לא

יבא אותם אדם אלא לפי ההגבלות וההסדר החלים עליהם."

25. הוראות ס' 7(4) לצו יבוא אישי וס' 6(3) לצו יבוא חופשי קובעות כי הוראות צווים אלה לא יחולו במקרים של טובין **מארצות של ישראל אין עמן יחסים דיפלומטיים** והן אוסרות יבוא טובין מישראל.

במקרים כאלה, יש להחיל את צו מתן רישיונות יבוא, לפיו אין לייבא טובין לישראל ללא רישיון או אישור.

26. בהמשך לאמור לעיל, אין מחלוקת כי הטובין הנו ערך שיוצר בלבנון, אף התובע לא הכחיש זאת.

אין גם מחלוקת על כך של ישראל אין יחסים דיפלומטיים עם לבנון. מכאן, שהצווים המאפשרים יבוא אישי אינם חלים בענייננו, ועל התובע חלה החובה לקבל רישיון יבוא או אישור יבוא לרכישת מוצרים מלבנון. התובע לא הציג אישור מיוחד ואף לא טען שאישור כזה מצוי בידו.

27. בנוסף, ס' 3(2) לפקודת המסחר קובעת:

"לצרכי פקודה זו יראו אדם כאילו סחר עם האויב -

(א) אם היו לו כל קשרים מסחריים, כספיים או קשרים אחרים עם האויב או לטובתו, וביחוד, אך בלי לפגוע בכללותה של ההוראה הקודמת, אם -

(ו) סיפק כל סחורות לאויב או לטובתו, או קיבל כל סחורות מאויב או שסחר בכל סחורות, או הוביל כל סחורות, שנשלחו לאויב או נתקבלו ממנו או שנועדו לארץ האויב או נתקבלו ממנה..."

28. לבנון נמנית עם המדינות שתוצרתן אסורה ביבוא לישראל, מכאן גם לפי פקודת המסחר וס' 43

לפקודה, היה אסור על התובע לייבא את הטובין, גם אם עשה זאת דרך גרמניה. דומה כי אין צורך להעמיק בשאלת תכליתן של הוראות החוק שפורטו לעיל. יבוא סחורה המיוצרת במדינת אויב מחייב פיקוח והליך אישור מודע ומוקפד, כדי למנוע פגיעה בבטחון הציבור. יבוא באמצעות מדינה שלישית, במקרה זה גרמניה, אינו מאיין את הסיכון שעלול להיגרם לבטחון מייבוא ממדינת אויב, וברי כי אין להחליף את שיקול דעתם של גורמי הבטחון הישראליים בשיקול דעתם של גורמים מטעם מדינה אחרת.

29. לא מצאתי פגם בהתנהלות הנתבעת, אשר פעלה מכוח סמכותה החוקית, המפורטת בסעיפי

הפקודה הרלוונטיים לעיל. הנתבעת עמדה בקשר רציף עם התובע דרך המייל, הגיבה בזמן סביר ואף הודיעה לו על המועדים הקבועים להגשת התובענה. התובע שהינו אדם מלומד וחובב אלוהים, הזמין משקאות מאתר אינטרנט גרמני אמנם, אך ידע היטב כי מקור הערך הוא בלבנון, מדינה עמה אין לישראל קשרים דיפלומטיים. בהתאם לכך הטובין אינם מותרים ביבוא לישראל ללא רישיון או אישור יבוא מיוחד ממשרד הכלכלה. על החבילה נכתב כי היא מכילה "שנאפס", משקה גרמני (בדרך כלל), יתכן שבשוגג ויתכן שבתמכוון, במטרה להצניע את העובדה כי מדובר בערך לבנוני. כך או כך, בחבילה נשלחו בקבוקי ערק מתוצרת לבנון והתוצאה נותרת בעינה.

30. בניגוד לטענת התובע, לא מצאתי כי זכותו הקניינית נפגעה באופן בלתי מידתי, וכי חוק יסוד כבוד

האדם וחירותו מספק לו במקרה זה הגנות. התובע טען גם כי בעת נטילת רכשו של אדם יש לערוך איזון בין הזכות החוקתית לקניין לבין הצרכים של רשות המיסים והחזקת התפוס, בהשראת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. התובע הפנה לפסיקה במקרים של החזקת תפוסים בהליכים פליליים על-פי סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, ואילו בענייננו, להבדיל, מדובר על תפיסה וחילוט טובין מכוח הוראות מפורשות בפקודה, המסמיכות את הנתבעת לתפוס את הטובין. ההחלטות אינן יפות, לפיכך, לענייננו.

31. בהמשך לכך, הפנתה הנתבעת לרע"א 2910-98 אריה חברה לקלפים (1982) בע"מ נ'

מדינת ישראל אגף המכס ומע"מ פ"ד נג' (4) 41, שם נקבע כי "נקודת האיזון בין האינטרסים הנוגדים מצויה בדיני הייבוא עצמם". ההיגיון העומד מאחורי האיסורים שמטילה המדינה הוא החשש מהבאת פריטים מסוכנים לציבור, מבחינה בריאותית, פלילית, בטיחותית או אחרת. במקרים בהם קיים חשש מסוג זה, אזי המדינה מעדיפה את האינטרס הכללי לשלום הציבור על פני האינטרס הפרטי.

32. טענה נוספת שהעלה התובע הייתה, כי משקאות דומים או אף זהים לאלה שהיו בחבילה, נמכרים

בישראל ואף מובאים על ידי אזרחים לארץ באופן פרטי. בתמיכה לטענתו, הציג התובע במהלך הדיון בקבוקי ערק מאותו הסוג שהזמין מחו"ל, אשר נקנו לטענתו ברשת חינואוי ג'ורג' משקאות (הוצגה חשבונית רכישה). בנוסף, נטען כי בחנויות הדייט-פרי בירדן נמכרים משקאות חריפים מתוצרת לבנון, ותושבי ישראל רוכשים שם ומכניסים אותם למדינה. סבורני כי טענות אלה אינן רלוונטיות לענייננו, ואין

מבססות טענה לאפליה של התובע לעומת אחרים. בהיעדר אינדיקציה אחרת, יש להניח כי ערק לבנוני שנמכר בחנות משקאות ישראלית, הובא לישראל באישור וביבוא מסודר ומפוקח, וכמוהו גם ערק אשר מוכנס למדינה באופן אישי מהדיוטי פרי הירדני, כשירדן הנה מדינה שעמה מתקיימים בישראל קשרים מוסדרים. יבוא באישור, חזקה שנעשה תוך שהגורמים המוסמכים עורכים בדיקה ראויה, השוללת את הסיכון שעלול להיגרם בהכנסה בלתי מבוקרת של סחורה ממדינת אויב. לעומת זאת, אין מחלוקת כי לבקבוקים נשוא תביעה זו לא נעשתה כל בדיקה.

33. לסיכום, בנסיבות אלה, מצאתי כי מדובר בטובין שיובאו תוך הפרת איסור ועל כן נתפסו כדין.

סוף דבר

34. על בסיס האמור לעיל - התביעה נדחית.

מורה על חילוט הטובין והשמדת הבקבוקים על ידי הנתבעת
אני מטילה על התובע לשלם הוצאות בסך 2000 ₪, אשר ישולמו תוך 90 יום.

להעביר ההחלטה לצדדים

ניתן היום, כ"ה תשרי תשפ"ג, 20 אוקטובר 2022, בהעדר
הצדדים.